

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี

The Administration in Accordance with Good Governance Of
KhlongluangTown Municipality, Khlongluang District, Pathumthani Province

จิรนนท์ เอี่ยมสำอางค์

Jiranun Aiemsamarng

นักศึกษาลัทธิรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มาใช้บริการของเทศบาลเมืองคลองหลวง จำนวน 400 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Cochran (1953) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติเชิงอนุมานใช้การทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวงในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.266$) โดยด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านคุณธรรมและความคุ้มค่า ขณะที่ด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่ยังมีโอกาสพัฒนาเพิ่มขึ้น ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนพบว่า ปัจจัยเพศมีผลต่อความคิดเห็นด้านหลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีผลต่อความคิดเห็นในทุกด้าน โดยกลุ่มที่มีอายุสูงกว่ามีความคิดเห็นต่อความโปร่งใสและคุณธรรมต่ำกว่ากลุ่มอายุน้อย และผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อหลักธรรมาภิบาลมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ปัจจัยอาชีพมีผลต่อความคิดเห็นในทุกด้าน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัวมีระดับความคิดเห็นด้านหลักนิติธรรมต่ำกว่ากลุ่มเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล เทศบาลเมืองคลองหลวง การบริหารงาน

Abstract

This research aimed to: (1) study the level of public opinions toward the administration based on the principles of good governance of Khlong Luang Town Municipality, Khlong Luang District, Pathum Thani Province, and (2) compare public opinions toward good governance administration classified by personal factors including gender, age, education level, and occupation. The sample consisted of 400 citizens receiving services from Khlong Luang Town Municipality, determined using Cochran's formula (1953). The research instrument was a questionnaire, whose reliability was assessed using Cronbach's Alpha. Descriptive statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation, while inferential statistics included the t-test and One-Way ANOVA with Scheffe's post hoc test when statistical significance was found.

The findings revealed that overall public opinion toward the administration based on good governance principles was at a very high level ($\bar{x} = 4.266$). Responsibility had the highest mean score, followed by morality and cost-effectiveness, while transparency and participation were lower, indicating areas for improvement. Gender had a statistically significant effect on rule of law and participation ($p < 0.05$). Age education and occupation level influenced opinions across all dimensions; older respondents reported lower levels of transparency and morality, whereas those with higher education levels demonstrated more positive attitudes. Occupation also exerted a significant influence, with business owners and merchants expressing agreement with the rule of law compared to farmers and general laborers.

Keywords: Good Governance Khlong Luang Town Municipality Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานท้องถิ่นของประเทศไทยได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนทั่วประเทศ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาด้านนี้เกิดจากแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการวางรากฐานการปกครองท้องถิ่นของไทย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542) เพื่อให้การบริหารสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาการตัดสินใจจากรัฐบาลส่วนกลางเพียงอย่างเดียว ในส่วนของเทศบาล การจัดตั้งเทศบาลในประเทศไทยเริ่มต้นจากพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475

โดยเป็นการนำแนวคิดการปกครองท้องถิ่นแบบประชาธิปไตยที่ได้รับการยอมรับจากต่างประเทศมาปรับใช้ในบริบทของไทย ผ่านการจัดตั้งเทศบาลในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2563) แม้ปัจจุบันเทศบาลในประเทศไทยจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในหลายด้าน แต่ยังมีหลายเทศบาลที่ยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเต็มที่ และยังคงต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลกลางอย่างต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562; มรุต วันทนากกร, 2567) การบริหารงานท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของระบอบประชาธิปไตย เพราะการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถจัดการทรัพยากรและให้บริการต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

การบริหารงานท้องถิ่นถือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน แนวทางหลักที่มีความสำคัญในปัจจุบันคือการนำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการตรวจสอบได้ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักคุณธรรม 2) หลักนิติธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นกรอบแนวทางสำคัญที่ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (สถาบันคลังสมองของชาติ, 2552; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555) นอกจากนี้ พ.ร.บ. การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่ช่วยเสริมสร้างอำนาจและบทบาทของท้องถิ่นในการบริหารงานของตนเอง ภายใต้กรอบหลักธรรมาภิบาลนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและดำเนินงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน (พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546) การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลยังช่วยลดปัญหาการทุจริตและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า อีกทั้งยังส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555) ดังนั้น การบริหารงานท้องถิ่นที่มีหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมและพัฒนาชุมชนให้มีความสะดวกสบายและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยลดภาระงานของรัฐบาลส่วนกลาง ทำให้การบริหารงานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานของเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังพบปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประชาชนบางกลุ่มหรือบางพื้นที่ยัง

ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการกำหนดนโยบายหรือการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งทำให้เสียงสะท้อนจากประชาชนไม่ครอบคลุม และนโยบายที่ออกมาจึงอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชนอย่างเต็มที่ อีกทั้ง การขาดมาตรฐานและความชัดเจนในการปฏิบัติงานภายในเทศบาล ยังเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานไม่สม่ำเสมอ และบางครั้งเกิดความล่าช้าหรือความผิดพลาดในการดำเนินงานได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม ธรรมนูญยั้งขาดความเป็นระบบ ทำให้ยากต่อการวัดผลและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ปัญหาด้านบุคลากรก็มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานตามหลักธรรมนูญ โดยเฉพาะการขาดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ยังไม่เอื้อต่อการส่งเสริมธรรมนูญ ทั้งนี้ ส่งผลให้การทำงานบางครั้งขาดความเป็นมืออาชีพ และแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (เทศบาลเมืองคลองหลวง, 2568) ด้วยปัญหาเหล่านี้ เทศบาลเมืองคลองหลวงจึงต้องเร่งดำเนินการมาตรการที่ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งในเรื่องของการเพิ่มความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และพัฒนาระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร เพื่อให้การบริหารงานตามหลักธรรมนูญเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในเทศบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักธรรมนูญในการดำเนินงานของเทศบาลเมืองคลองหลวง เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่อย่างยั่งยืน การประยุกต์ใช้หลักธรรมนูญในงานเทศบาลจึงไม่ใช่เพียงแค่การปฏิบัติตามระเบียบ แต่ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเทศบาลอย่างแท้จริง จึงเป็นที่มาของการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมนูญของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลอง หลวงจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยช่วยให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลเมืองคลองหลวงมีการปฏิบัติตามหลักธรรมนูญในระดับใด ซึ่งใช้การวิเคราะห์การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น ความโปร่งใสในการจัดการงบประมาณ ความรับผิดชอบต่อ การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาชุมชนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมนูญของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมนูญของเทศบาลเมืองคลองหลวง แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานของเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม โดยหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของภาครัฐ ในด้านแนวคิดการบริหาร มุ่งเน้นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่แนวคิดด้านประชากรศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีบทบาทสำคัญต่อความคิดเห็นและการรับรู้ของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

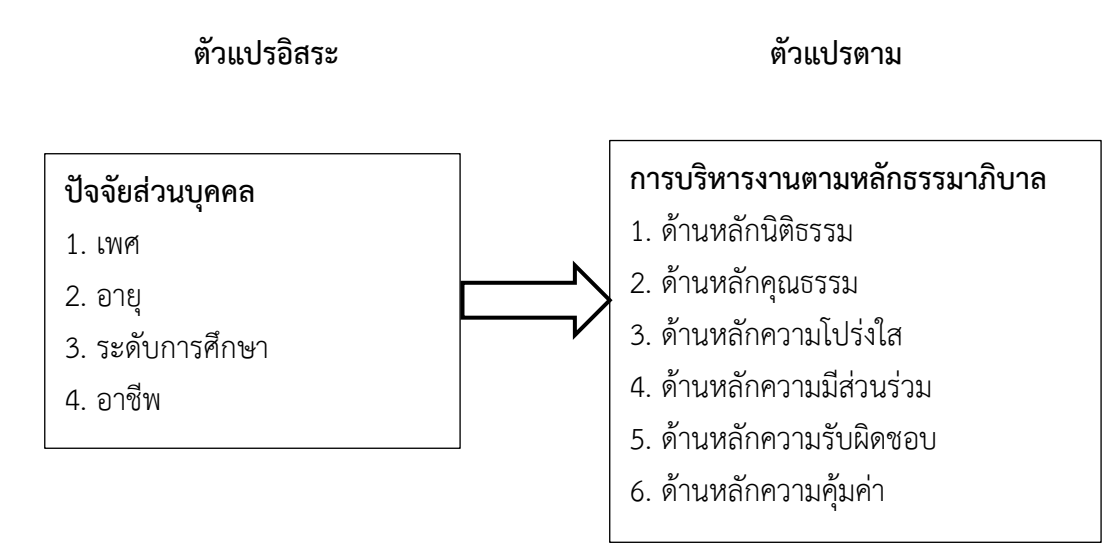
จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล [Ma1] และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบต่อ ความคุ้มค่า คุณธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร (2564) พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลหมอนนางอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านความคุ้มค่าและความรับผิดชอบต่อ มีค่าเฉลี่ยสูง ขณะที่ พระปยุตต สุกสีโล (นิติกายจนาจินดา) (2564) พบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูง นอกจากนี้ เบญยาศิริ งามสะอาด และคณะ (2565) พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบางเตี้อยู่ในระดับมาก โดยด้านความรับผิดชอบต่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วน สุพจน์ บุญวิเศษ (2567) พบว่า การบริหารงานของเทศบาลนครปากเกร็ดมีระดับความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ขณะเดียวกัน จิราภรณ์ สี่ไพร และธนัสถา โรจนตระกูล (2564) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล

เช่น ระดับการศึกษาและอาชีพ มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคลและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546; จิราวัฒน์ ชัยรัตน์, 2562; และเบญญาศิริ งามสะอาด และคณะ, 2565) ซึ่งได้นำแนวคิดเหล่านี้มาใช้ในการกำหนดเป็นตัวแปรและกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษครั้งนี้จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์และประเมินการบริหารงานของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี ตามหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็นหลัก ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา และ 4. อาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546; จิราธรณ์ ชัยรัตน์, 2562; และเบญยาศิริ งามสะอาด และคณะ, 2565)

1.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอาจมีผู้มาจากพื้นที่อื่นหรือข้ามเขตเข้ามาใช้บริการ ทำให้ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้อย่างชัดเจน จึงใช้สูตรของ Cochran (1953)

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากต้องการจำนวนตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับจำนวนประชากรมากที่สุด จึงใช้ค่าประมาณเป็น 400 ตัวอย่าง

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย

เทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

1.4 ระยะเวลาในการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาใช้ระยะเวลา 1 กุมภาพันธ์ 2568 – 31 ธันวาคม 2568

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองคลองหลวง

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลอง หลวงจังหวัดปทุมธานี โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลอง หลวงจังหวัดปทุมธานี

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

1.6.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม

1) ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม มีความครบถ้วนและเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการวิจัย

2) นำแบบสอบถามที่ได้รับการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3) การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามตามเกณฑ์ของ กัลยา วาณิชย์
บัญชา, 2560

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1) การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่
(Frequency) ร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลอง หลวงจังหวัดปทุมธานี
จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One Way Analysis
of Variances) กรณีพบความแตกต่างการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ้
(Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามเพศหญิงมีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าเพศชายเล็กน้อย
โดยเพศชายมีจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50

ช่วงอายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 182 คน
คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41-50 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 ขณะที่
กลุ่มอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีจำนวน 37 คน
คิดเป็นร้อยละ 9.20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เข้ามาใช้บริการของเทศบาลส่วนใหญ่เป็นประชากรวัย
กลางจนถึงสูงอายุ

ด้านระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา
จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน
115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 ส่วนผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือปวส. มีจำนวน 43 คน
คิดเป็นร้อยละ 10.80 ขณะที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ
5.80 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีเพียง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่ม
ตัวอย่างมีระดับการศึกษาหลักอยู่ในระดับพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่

ด้านอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว
จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 รองลงมาคือกลุ่มเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป จำนวน 129 คน
คิดเป็นร้อยละ 32.20 ส่วนอาชีพภาคราชการมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และพนักงานบริษัทจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะโครงสร้างอาชีพของประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเศรษฐกิจชุมชนและอาชีพอิสระ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

การบริหารงานของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้รับการประเมินจากประชาชนจำนวน 400 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งผลการสำรวจชี้ให้เห็นว่า ประชาชนมีมุมมองเชิงบวกต่อการบริหารงานของเทศบาลในภาพรวม โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.266$, S.D. = 0.619) แสดงให้เห็นว่าประชาชนเชื่อมั่นและมีความพึงพอใจต่อการทำงานของเทศบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนเห็นว่าเทศบาลมีกระบวนการตรวจสอบและรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความยุติธรรมอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.312$, S.D. = 0.804) และมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ($\bar{x} = 4.362$, S.D. = 0.874) ซึ่งสะท้อนถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมในการบริหารงาน แม้ประชาชนยังเห็นว่าช่องทางแจ้งข้อมูลทางกฎหมายให้เข้าถึงได้สะดวกยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ($\bar{x} = 4.100$, S.D. = 0.973)

ด้านหลักคุณธรรม ประชาชนให้ความคิดเห็นสูงสุดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ($\bar{x} = 4.452$, S.D. = 0.699) และเห็นว่าเทศบาลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาในพื้นที่ ($\bar{x} = 4.375$, S.D. = 0.869) ขณะเดียวกัน ความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนอย่างเป็นธรรมยังมีช่องว่างอยู่บ้าง ($\bar{x} = 4.302$, S.D. = 0.772) สะท้อนถึงความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของเจ้าหน้าที่

ด้านความโปร่งใส พบว่าประชาชนเห็นว่าการใช้จ่ายงบประมาณมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.377$, S.D. = 0.838) รองลงมาคือช่องทางให้ประชาชนร้องเรียนหรือสอบถามข้อมูลอย่างโปร่งใส ($\bar{x} = 4.250$, S.D. = 0.760) ส่วนข้อมูลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่เปิดเผยยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึง ($\bar{x} = 3.542$, S.D. = 0.710) ทำให้สะท้อนถึงความต้องการพัฒนาช่องทางสื่อสารให้เข้าถึงง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ประชาชนเห็นว่าตนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการของเทศบาลอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.392$, S.D. = 0.790) และมีโอกาสเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.390$, S.D. = 0.802) อย่างไรก็ตาม ความสะดวกในการเสนอแนะหรือร้องเรียนยังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.227$, S.D. = 0.729) แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนยังสามารถพัฒนาให้เข้มแข็งและทั่วถึงมากขึ้น

ด้านหลักความรับผิดชอบ เป็นมิติที่ประชาชนให้คะแนนสูงสุด ($\bar{x} = 4.613$, S.D. = 0.673) โดยเห็นว่ามีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.750$, S.D. = 0.546) การเปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณต่อสาธารณชน ($\bar{x} = 4.675$, S.D. = 0.620) และช่องทางให้ประชาชนสอบถามหรือร้องเรียนสะดวก ($\bar{x} = 4.615$, S.D. = 0.719) สะท้อนถึงความมั่นใจในความรับผิดชอบและความโปร่งใสของเทศบาล

ด้านหลักความคุ้มค่า ประชาชนเห็นว่าโครงการของเทศบาลสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ดี ($\bar{x} = 4.502$, S.D. = 0.645) มีการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส ($\bar{x} = 4.457$, S.D. = 0.839) และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.417$, S.D. = 0.803) แสดงถึงประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการบริหารจัดการงบประมาณ

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การบริหารงานของเทศบาลเมืองคลองหลวงได้รับการประเมินในระดับดีมากในทุกด้าน โดยเฉพาะด้าน ความรับผิดชอบ คุณธรรม และความคุ้มค่า ขณะที่ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม ยังมีโอกาสพัฒนาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมได้มากขึ้น การประเมินนี้สะท้อนถึงมุมมองเชิงบวกต่อการบริหารงานของเทศบาลและเป็นข้อมูลชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงบริการและการสื่อสารเพื่อความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมของแต่ละด้าน

ภาพรวม	n =400		ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.225	0.899	มากที่สุด	4
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.369	0.810	มากที่สุด	3
3. ด้านความโปร่งใส	4.012	0.847	มาก	5
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.983	0.900	มาก	6
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.613	0.673	มากที่สุด	1
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.395	0.780	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.266	0.818	มากที่สุด	

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน พบว่ามีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมุมมองและความเข้าใจต่อหลักธรรมาภิบาล การวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าว โดยใช้สถิติ t-test สำหรับการเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม เช่น เพศ และใช้ One-Way ANOVA สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม เช่น อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ จึงได้ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe เพื่อระบุว่ากลุ่มใดมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนจากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

เพศมีผลต่อความคิดเห็นด้าน หลักนิติธรรม และ หลักการมีส่วนร่วม ของเทศบาลเมืองคลองหลวง โดยเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) ในขณะ ที่ด้านอื่น ๆ ได้แก่ หลักคุณธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ การเปรียบเทียบนี้สะท้อนให้เห็นว่า เพศสามารถมีอิทธิพลต่อการรับรู้ด้านกฎหมาย และการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ไม่ส่งผลต่อมิติอื่น ๆ ของการบริหารงาน

อายุมีผลต่อความคิดเห็นในทุกด้าน โดยกลุ่มอายุมากกว่า 51 ปี มักมีระดับความคิดเห็นต่อ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และความโปร่งใส ต่ำกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่าอย่างชัดเจน ($p < 0.05$) สำหรับด้าน หลักการมีส่วนร่วม และ ความคุ้มค่า กลุ่มอายุน้อยกว่า เช่น 20-30 ปี มีคะแนนต่ำกว่า กลุ่มอายุสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ด้านความรับผิดชอบไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มอายุ การเปรียบเทียบรายคู่ชี้ให้เห็นว่าการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเปลี่ยนแปลงตามวัย และสะท้อนถึงประสบการณ์ชีวิตและความคุ้น ชินกับหน่วยงานภาครัฐ

ระดับการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นในทุกด้าน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาสูง เช่น ปริญญาตรี มีการรับรู้ด้าน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และความ คุ้มค่า สูงกว่ากลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ เช่น ประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) การเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ความแตกต่างที่สำคัญมักอยู่ระหว่างกลุ่มผู้มีการศึกษาสูงสุดกับกลุ่มผู้ มี การศึกษาต่ำสุด ขณะที่กลุ่มระดับกลาง เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น ถึงอนุปริญญา/ปวส. ไม่พบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาเป็นตัวแปรที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจและการ ประเมินคุณภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจน

อาชีพมีผลต่อความคิดเห็นในทุกด้านเช่นกัน โดยเฉพาะด้าน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) การวิเคราะห์รายคู่โดยวิธี Scheffe พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความ คิดเห็นด้านหลักนิติธรรมต่ำกว่ากลุ่ม เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะงานและการปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานรัฐส่งผลต่อการรับรู้หลักธรรมาภิบาล ขณะที่อาชีพบาง กลุ่ม เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัท ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกันหลายด้าน **ดังตารางที่**

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	28.745	3	9.582	27.753	0.000*
	ภายในกลุ่ม	136.715	396	0.345		

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
	รวม	165.460	399			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	17.555	3	5.852	15.285	0.000*
	ภายในกลุ่ม	151.605	396	0.383		
	รวม	169.160	399			
3. ด้านความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	11.777	3	3.926	11.936	0.000*
	ภายในกลุ่ม	130.245	396	0.329		
	รวม	142.022	399			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	27.335	3	9.112	21.638	0.000*
	ภายในกลุ่ม	166.756	396	0.421		
	รวม	194.091	399			
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.628	3	0.876	3.164	0.025*
	ภายในกลุ่ม	109.625	396	0.277		
	รวม	112.252	399			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2.628	3	0.876	3.164	0.025*
	ภายในกลุ่ม	109.625	396	0.277		
	รวม	112.252	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	15.111	3	5.037	13.823	0.008*
	ภายในกลุ่ม	134.09	396	1.016		
	รวม	149.206	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคล (ระดับการศึกษา) ที่ส่งผลต่อการบริหารงาน ตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	28.745	3	9.582	27.753	0.000*
	ภายในกลุ่ม	136.715	396	0.345		
	รวม	165.460	399			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	17.555	3	5.852	15.285	0.000*
	ภายในกลุ่ม	151.605	396	0.383		
	รวม	169.160	399			

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
3. ด้านความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	11.777	3	3.926	11.936	0.000*
	ภายในกลุ่ม	130.245	396	0.329		
	รวม	142.022	399			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	27.335	3	9.112	21.638	0.000*
	ภายในกลุ่ม	166.756	396	0.421		
	รวม	194.091	399			
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.628	3	0.876	3.164	0.025*
	ภายในกลุ่ม	109.625	396	0.277		
	รวม	112.252	399			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	17.531	3	5.844	18.551	0.000*
	ภายในกลุ่ม	124.741	396	0.315		
	รวม	142.272	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	17.595	3	5.865	16.389	0.004*
	ภายในกลุ่ม	136.615	396	0.345		
	รวม	154.209	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคล (อาชีพ) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	9.167	4	2.292	5.792	0.000*
	ภายในกลุ่ม	156.293	395	0.396		
	รวม	165.460	399			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.687	4	1.172	2.814	0.025*
	ภายในกลุ่ม	164.473	395	0.416		
	รวม	169.160	399			
3. ด้านความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	5.059	4	1.265	3.647	0.006*
	ภายในกลุ่ม	136.964	395	0.347		
	รวม	142.022	399			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	7.246	4	1.811	3.829	0.005*
	ภายในกลุ่ม	186.845	395	0.473		
	รวม	194.091	399			
5. ด้านหลักความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3.618	4	0.904	3.289	0.005*
	ภายในกลุ่ม	108.635	395	0.275		
	รวม	112.252	399			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	5.772	4	1.443	4.175	0.003*
	ภายในกลุ่ม	136.500	395	0.346		
	รวม	142.272	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5.925	4	1.481	3.924	0.007*
	ภายในกลุ่ม	889.710	395	0.376		
	รวม	154.209	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในหลายพื้นที่ พบว่า ประชาชนและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร (2564) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ

บาลของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลหมอนนางอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ พระปทุมณ สุภัสสโร (นิธิกาญจน์จินดา) (2564) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของประชาชนโดยรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักนิติธรรม ดังนี้

ด้านหลักความรับผิดชอบสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนรับรู้หน่วยงานมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างรับผิดชอบและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญยาศิริ งามสะอาด และคณะ (2565) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร (2564) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่าได้รับการประเมินสูงสุด

ด้านหลักความคุ้มค่า โดยประชาชนให้ความสำคัญต่อโครงการของเทศบาลสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดี รวมถึงเทศบาลมีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส สอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร (2564) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ด้านหลักคุณธรรม โดยประชาชนให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน และประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาในพื้นที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ พระปทุมณ สุภัสสโร (นิธิกาญจน์จินดา) (2564) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ โดยรวมแล้วประชาชนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในการบริหารงานของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ โดยด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเช่นกัน

ด้านหลักนิติธรรม ประชาชนเห็นว่าเทศบาลมีกระบวนการตรวจสอบและรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความยุติธรรมอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร (2564) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความโปร่งใส โดยประชาชนมั่นใจในการจัดการงบประมาณและสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายได้ รวมทั้งเทศบาลเมืองคลองหลวงมีช่องทางให้ประชาชนร้องเรียนหรือแจ้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยประชาชนให้ความสำคัญในการรับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนและทันทั่วทั้งที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพจน์ บุญวิเศษ (2567) ศึกษาการบริหารงาน

ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม และความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองคลองหลวงแตกต่างกันบางประการ โดยพบว่า เพศ ของประชาชนไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ พระปณณ สุภสีโล (นิติกานูจันจินดา) (2564) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ ความไม่สอดคล้องของผลการศึกษาดังกล่าวอาจอธิบายได้จากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในสังคมปัจจุบันมีการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนทุกเพศมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และช่องทางการมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างใกล้เคียงกันมากขึ้น การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจึงมีแนวโน้มอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ลักษณะพื้นที่ศึกษา โครงสร้างประชากร และรูปแบบการบริหารงานของหน่วยงานในแต่ละพื้นที่อาจมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการศึกษาปรากฏแตกต่างกันดังกล่าว ขณะที่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของประชาชนมีผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์บางประการมีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้และการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับการศึกษาของ พระปณณ สุภสีโล นิติกานูจันจินดา (2564) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ สีไพร และ ธนัสถา โรจนตระกูล (2564) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคล โดยเฉพาะ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ขยายกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ศึกษา ควรศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ หรือกลุ่มประชากรที่หลากหลายเพื่อให้ผลการวิจัยสะท้อนภาพรวมของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

2) ศึกษาปัจจัยเชิงบริบทเพิ่มเติม ควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการรับรู้การบริหารงานของเทศบาล

3) ใช้วิธีวิจัยผสม การรวมการสำรวจเชิงปริมาณกับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพจะช่วยให้เข้าใจความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). คู่มือการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). คู่มือการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

จิราภรณ์ สีไพร และธนัสถา โรจนตระกูล. (2564). การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลศาลาลาย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 6(5), 125-160

จิรารัตน์ ชัยรัตน์.(2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. Journal of Administrative and Management. Vol.7.

เทศบาลเมืองคลองหลวง. (2568). ข้อมูลเทศบาลเมืองคลองหลวง. สืบค้นจาก

<https://khloungluang.go.th/public/list/data/datacategory/catid/86/menu/1202>.

เบญญาศิริ งามสะอาด ธนิศร ยืนยง วุฒิเลิศ เทวกุล การรณรงค์ลักษณะ พหุโยธิน และสมนึก สอนเนย

(2565) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี.วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2.

ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2546. เล่ม 120 ตอนที่ 114 ก. หน้า 1-20.

วุฒิสักดิ์ เพียรจิตร์. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์รป.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระปณณ สุกสีโล (นิธิกัญจนจินดา). (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุพจน์ บุญวิเศษ. (2567). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ปีที่ 26 ฉบับที่ 1(2567). มกราคม - มิถุนายน.

สถาบันคลังสมองของชาติ. (2552). **การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: ส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก ด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ.** กรุงเทพฯ: การศึกษาเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก สถาบันคลังสมองของชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). **การพัฒนาระบบราชการ.** หน้า 20 . กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). **พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.** เข้าถึงได้จาก www.cmcity.go.th/cmcity/images/document/KM_Law/Law0005.pdf

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2562). **รายงานการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 1 (สมัย วิสามัญ) เป็นพิเศษ วันที่ 20 ตุลาคม 2562,”** วุฒิสภา (เว็บไซต์), <https://www.senate.go.th/view/1/การประชุมสภา/TH-TH?page=13&perpage=10&key=&keydate=> (สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2568)

Cochran, W. G. (1953). **Sampling techniques.** New York: John Wiley & Sons.

Mowday, R., Porter, L. and Steers, R. (1982). **Employee Organization Linkages: The Psychology of Commitment, Absenteeism, and Turnover.** Academic Press, New York.